

Az ártatlanság kora

2018 február 25. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Nem volt olyan régen, és mégis történelem.
Mennyi illúzió, mennyi vakhit, egyszersmind mennyi ?szinte remény, tiszta szándék tapadt hozzá. Mintha éppen a világ sorsa ott és akkor d?lt volna el, de legalábbis Magyarországé egészen bizonyosan, évtizedekre, akár fél évszázadra is.
Némi nosztalgiával az 1990-es választásokra gondolok.

Most, hogy felidézem magamban az akkori Magyarországot, a frissen alakult pártokat, a megdermedt kommunistákat, a különösen kavargó demokratikus légkört, nem szánakozást és szeretetet érzek egykori magunk iránt, inkább olyan, mintha színházban ülnék, és valami egészen különös tragikomédia zajlana az orrunk el?tt.

Szerintem 1990 tavaszán a legf?bb illúzióinkban osztoztunk. Függetlenül attól, hogy kire szavaztunk, elhittük, hogy ha jól választunk, és szorgalmasan dolgozunk, pár esztend? alatt felzárkózunk Ausztriához, de legalábbis kiegyenlítjük a nyugat és kelet közötti különbségeket. Abban is hittünk – ebben már nem mindenki –, hogy a szabadság, vagyis az új intézmények, a szabad szervez?dések, az élet minden területére kiterjed? változások lenullázzák, háttérbe szorítják a kommunista elitet. ?k maguk is azt hitték. Aztán – *Nagy Feró* klasszikus megfogalmazásával szólva – miután becsomagoltak, majd üldögéltek egy kicsit a b?röndjeiken, rájöttek, hogy rájuk itt továbbra is igény van, így aztán kicsomagoltak és velünk maradtak, ha nem is az id?k végezetéig, de még egy ideig.

Az 1990-es választásokon sokan nem tudtak különbséget tenni a különféle újonnan alakult pártok között. Ítéleteinket, döntéseinket jórészt az befolyásolta, hogy milyen történelmi tapasztalatokat gy?jtöttünk a családunkban, illetve hogy barátaink, rokonaink, példaképeink melyik pártban vagy párt környékén bukkantak fel. Én például azért szavaztam a kisgazdákra, mert otthon azt hallottam, hogy a háború el?tt ez volt az olyasforma nemzeti elkötelezettség?, vidéki, református, polgári szavazók pártja, mint amilyenek mi is voltunk. Az SZDSZ a harsányságával, a Fidesz a fiatalságával hódított, a KDNP-re szavaztak a hív? katolikusok, az MDF-re pedig azok, akik egyformán ódzkodtak a kommunistáktól és a liberálisoktól, és fontolva haladtak volna. Az MSZP-re pedig a kádári Magyarország sutyerák, irigy, tudatlan tömegei szavaztak, valamivel több, mint félmillió ember, hogy aztán 1994-re kiderüljön, nem ennyien vannak, hanem sokkal, de sokkal többen, és idejekorán beették magukat a demokratikus Magyarország pórusaiba.

1990-ben mindenki pártprogramokat olvasgatott, és láthatóan a pártok is nagy energiát fordítottak tetszet?s, de végtelenül unalmas szakpolitikai könyvek összeállítására. A rendszerváltás programja cím? SZDSZ-klasszikust valóságos legenda övezte, pedig ha ma belepillantunk, irtózatos ostobaságokból és ártalmas idiotizmusokból összegyúrt kívánságlistának t?nik. Ugyanakkor ijeszt? kordokumentum is, hiszen a felvázolt liberális állammodell egy részét a szabad madarak megvalósították a rendelkezésükre álló ciklusokban.

1990-ben úgy t?nt, mindenki felfedezte magában a politikust. Bár a választási részvétel relatíve alacsony, 65 százalékos volt, a legtöbben lelkesen vetették bele magukat a közéleti küzdelmekbe. Aki gondolt egyet, elindult független képvisel?ként. Emlékszem, egyik tanárom, akinek pedig látszólag sok esze volt, maga gépelte programot sokszorosított, és személyesen ragasztgatta ki a buszmegállókban, oszlopokra. Ezek az önjelölt megváltók, akikre természetesen a családjukon és néhány tisztel?jükön kívül senki nem szavazott, rendszerint kiragadtak néhány ?ket foglalkoztató ügyet, mint hogy a kisbolt miért zár be hatkor, vagy miért akadoznak a helyközi járatok, és ezekre alapozva „programot” építettek. Képzelhetjük, milyen sikerrel.

Azon a választáson még négyszázalékos volt a parlamenti küszöb, de ez nem akadályozta meg a különféle kamupártok és teljesen komolytalan szervez?dések választási mozgolódását. Közömbösítésükre aztán kitalálták az ajánlószelvények gy?jtését, de az országban addigra már elszabadultak a vérmes reményeket nem tápláló, de mégiscsak létez? kis pártok. Miután az 1989-es párttörvény úgy rendelkezett, hogy az egymás után két választáson nem induló pártot törölni kell, némileg megcsappant a számuk, de akadt egy pillanat, amikor nemzeti néven úgy félszáz, 1956-ra hivatkozva pedig vagy két tucat párt létezett.

1990-ben a közvélemény-kutatásról azt gondolták, hogy valami úri huncutság, a pártok sem igen mértek, senki nem tudta, hogy is kéne ezt csinálni. Három intézet szondázott: a Gallup, a Medián és a Magyar Közvélemény-kutató intézet (MKI), mindhárman csak a választás el?tti hét felmérésére vállalkoztak, exit pollra egyik sem. A végs? er?sorrendet rosszul állapították meg, és az eredményeket is alaposan elmérték (az MKI például MDF–SZDSZ holtversenyt jelzett, a Fideszt pedig mindhárman az MSZP elé tették. A Medián a Fideszt 13 százalékra jelezte az MSZP 8 százalékával szemben, a választáson aztán a Fidesz 9-et szerzett, az MSZP pedig 10,9-et).

A közvélemény szondáztatása helyett a f?szerepl?k az abszurditásig rávetették magukat a hazai tájékoztatás els? számú fórumára, a Magyar Televízióra, amelyben egymást érték a dögunalmas választási m?sorok, rosszul öltözött, nagykép? vagy éppen határozatlan értelmiségiekkel. Mindenki jósolt, bejelentett, visszautasított, feltételezett, és láthatóan rosszul viselte, ha félbeszakították.

A társadalmi közbeszédet mára megfakult témák uralták: mi, a jobboldalon rengeteget beszéltünk 1956-ról, a

nagymarosi vízlépcs?r?l, a határon túli magyarokról, de még a kétkamarás parlamentr?l és arról is, hogy vajon, a koronás vagy a Kossuth-féle címer a jobb. Magát a választási rendszert szinte senki sem értette, állandóan újra és újra elmagyaráztuk egymásnak, számolgattunk, latolgattuk, mire elegend?ek a listás és az egyéni helyek. Tanulgattuk a különféle fogalmakat: mandátum, interpelláció, frakció, vezérszónok.

Szép volt? Jó volt? Igaz volt. És azt hiszem, az is valami.

Szentesi Zöldi László - www.demokrata.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló